

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5346/24
24.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Јелене Стевановић, председника већа, Радмиле Радић и Иване Марковић Радојевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Мишковић, адвокат из Београда, ул. Др Александра Костића број 10, против тужене Републике Србије – Министарство одбране, које заступа Војно правобранилаштво Београд, ул. Тимочка број 15, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 12994/22 од 08.07.2024. године, у седници већа одржаној дана 24.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 12994/22 од 08.07.2024. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 12994/22 од 08.07.2024. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова услед умањења општеживотне активности исплати износ од 150.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 08.07.2024. године, па до исплате, као неоснован. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженој на име трошкова парничног поступка исплати износ од 128.250,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде, па до исплате.

Против наведене пресуде тужилац је благовремено изјавио жалбу, побијајући исту у целости из свих законских разлога. Трошкове другостепеног поступка је тражио и определио.

Испитујући правилност пресуде на основу овлашћења из члана 386 Закона о

парничном поступку-ЗПП (“Службени гласник РС” број 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23-др.закон), Апелациони суд у Београду је оценио да жалба тужиоца није основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Изрека првостепене пресуде је јасна, разумљива и не противречи сама себи и разлозима пресуде, као ни доказима који се налазе у спису и садржи јасне, потпуне и довољне разлоге о свим битним чињеницама, тако да се њена законитост и правилност са сигурношћу могу испитати, па не стоје наводи из жалбе тужиоца којима се указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је као припадник Војске Југославије био ангажован у борбеним дејствима током НАТО бомбардовања у периоду од 12.04.1999. године до 13.06.1999. године. Због психичких тегоба тужилац се обратио неуропсихијатру који је дана 21.04.2017. године констатовао да је код тужиоца дошло до посттрауматског стресног поремећаја, због чега је добио адекватну терапију. Лечење тужиоца није завршено, оно траје и данас. Из налаза и мишљења судског вештака неуропсихијатра др Зорана Ђурића од 08.03.2022. године, произилази да је посттрауматски стресни поремећај последица његовог учествовања у рату, да код тужиоца постоји умањење општеживотне активности од 5%, те да је болест код тужиоца добила коначни облик 6 месеци по утврђивању њеног акутног облика, односно добила је коначни облик октобра 2017. године. Из изјашњења судског вештака неуропсихијатријске струке Зорана Ђурића од 30.08.2023. године, утврђено је да је могуће да се акутна фаза ПТСП појави 17 година након стресног догађаја, који је у узрочној вези са његовим настанком, болест која је код тужиоца добила коначни облик 6 месеци по утврђивању његовог акутног облика, а то значи пошто је акутни облик дијагностикован априла 2017. године, да је коначни облик настао октобра 2017. године. Како је тужена имала примедбе на налаз и мишљење судског вештака, наводећи да је противно важећим медицијским критеријумима и мишљењу Комисије вештака, те је предложила да суд одреди ново вештачење на околност да ли постоји узрочно-последична веза између болести тужиоца и његовог учествовања у рату 1999. године и да ли постоји умањење ОЖА и у ком проценту, као и када је обољење из акутне фазе прешло у хроничну фазу, првостепени суд је на рочишту дана 22.11.2023. године одредио комисијско вештачење од стране Клинике за психијатријске болести “Др Лаза Лазаревић”, а која установа је у свом допису од 28.05.2024. године, обавестила суд да није могла обавити тражено вештачење, с разлога што се тужилац по позивима за вештачење, два пута и то дана 12.04.2024. године и 27.05.2024. године, није одазвао.

Све важне чињенице за доношење одлуке првостепени суд је потпуно и поуздано утврдио изведеним доказима, које је правилно ценио применом одредбе члана 8 ЗПП и они се жалбеним наводима тужиоца не доводе у сумњу.

На овако правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд је закључио да се не може утврдити постојање узрочно-последичне везе између учешћа тужиоца у борбеним дејствима у току НАТО бомбардовања, односно у периоду од 12.04.1999. године до 13.06.1999. године и психичког обољења од којег је тужилац оболео, односно посттрауматског стресног поремећаја у априлу 2017. године, и да ли је

због тога дошло до умањења опште животне активности код тужиоца и ком проценту, због чега би трпео душевне болове, а с обзиром да се тужилац није одазвао на два позива Клинике за психијатријске болести “Др Лаза Лазаревић”, ради комисијског вештачења, те је правилно одбио тужбени захтев тужиоца за накнаду нематеријалне штете на име претрпљених болова због умањења општеживотне активности.

Правилно је првостепени суд ценио истакнути приговор застарелости, па је нашао да је исти основан, имајући у виду да се не може утврдити директна узрочно-последична веза између тужиоцевог боравка на ратишту и дијагностикованог обољења ПТСП, с којих резлога се рок застарелости потраживања тужиоца у овој правној ствари рачуна од дана настанка штетног догађаја, односно од 10.06.1999. године од дана престанка ратних дејстава на територији Републике Србије, те како је тужба у овој правној ствари поднета 04.06.2019. године, то је потраживање тужиоца застарело, јер су протекли субјективни и објективни рокови из члана 376 Закона о облигационим односима.

Нису основани жалбени наводи тужиоца у којима наводи да је првостепени суд погрешно утврдио чињенично стање када је закључио да је штета настала 1999. године, те је занемарио чињеницу да је судски вештак неуропсихијатар др Зоран Ђурић у свом налазу и мишљењу утврдио да је коначни облик психичке болести тужиоца наступио у октобру 2017. године, те да се у конкретном случају рок застарелости не може рачунати од престанка ратних дејстава на територији Републике Србије, него од момента када је болест добила свој коначни облик, а то је октобар 2017. године. Наиме, одредбом члана 376 став 1 и 2 Закона о облигационим односима, потраживање накнаде штете застарела у субјективном року од три и објективом року од пет година. Објективни рок се рачуна од наступања штете и истиче протеклом законом прописаног времена без обзира да ли је и када је оштећени сазнао за штету и одговорно лице. Субјективни рок тече само у оквиру објективног рока, он почиње од сазнања оштећеног за штету и одговорно лице, а завршава се протеклом рока од три године од сазнања. Протеклом краћег субјективног рока, објективни рок престаје да тече. Настанак штете у виду душевног бола због смањене животне активности се обично веже за завршетак лечења кад трајне последице болести постају извесне. Када се ради о хроничној болести као моменат наступања штете и почетак објективног рока застарелости се узима тренутак у коме постаје извесно да је болест из акутног прешла у хронично стање, да се даљим лечењем не може отклонити, већ да ће оштећени трајно морати да буде под медицинским надзором и да узима терапију. Ако се оштећени није лечио, према медицинским стандардима и медицинском искуству се одређује када је болест из акутне прешла у хроничну фазу.

Током поступка тужена је на налаз и мишљење неуропсихијатра Зорана Ђурића од 08.03.2022. године из којег произилази да је посттравматски стресни поремећај последица тужиоцевог учествовања у рату, да код тужиоца постоји умањење општеживотне активности од 5%, имала примедбе и доставила мишљење других вештака о спорној чињеници која доводи у сумњу дати налаз и мишљење судског вештака и предложила да суд одреди ново вештачење.

Првостепени суд је одредио вештачење од стране вештака Клинике за

психијатријске болести “Др Лаза Лазревић” на околност да ли постоји узрочно-последична веза између болести тужиоца и његовог учествовања у рату 1999. године и да ли постоји умањење ОЖА и у ком проценту, као и када је обољење из акутне фазе прешло у хроничну фазу, које је било потребно за разрешење битне чињенице од које зависи почетак рока застарелости када је ПТСП из акутне прешао у хроничну фазу. Како се тужилац није одазвао на заказана вештачења од стране Клинике за психијатријске болести “Др Лаза Лазаревић”, ради комисијског вештачења, то у конкретном случају првостепени суд није могао да утврди да ли постоји узрочно-последична веза између учешћа тужиоца у борбеним дејствима у току НАТО бомбардовања и психичког обољења од кога је тужилац оболео, односно од посттравматског стресног поремећаја који је дијагностикован априла 2017. године, и када је наведена болест добила облик коначног стања, због чега се рок застарелости потраживања тужиоца у овој правној ствари једино може рачунати од дана настанка евентуалног штетног догађаја 1999. године, односно од 10.06.1999. године, од дана престанка ратних дејстава на територији Републике Србије, па како је од наведене године до дана подношења тужбе протекло 17 година, то је потраживање тужиоца застарело, јер су протекли субјективни и објективни рок из члана 376 ЗОО, а како је то правилно закључио првостепени суд.

Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер налази да нису од утицаја на доношење другачије одлуке, на основу овлашћења из члана 396 став 1 ЗПП.

С обзиром на исход спора и постигнути успех странака потврђена је и одлука о трошковима поступка, садржана у ставу другом изреке ожалбене пресуде, који су туженој досуђени и одмерени правилном применом одредбе члана 150, 153, 154 и 163 ЗПП, као и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, важеће у време доношења одлуке.

Са свега изложеног, применом члана 390 и 401 тачка 2 ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Како тужилац није успео у другостепеном поступку на основу одредбе члана 165 у вези са чланом 153 ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Јелена Стевановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић